

ПОШИРЕННЯ ОЛЕНКИ ВОЛОХАТОЇ В УМОВАХ ОХТИРСЬКОГО РАЙОНУ СУМСЬКОЇ ОБЛАСТІ

Ємець О.М., к.б.н., доцент

Ружинська І.М., студ. 4 курсу ФАТП, спец. «Захист рослин»

Яблуня впевнено займає перше місце серед плодкових і ягідних культур в Україні як за площею вирощування, так і за валовим збором плодів. Але успішному вирощуванню яблуні, одержанню стабільних урожаїв високоякісних плодів перешкоджають різні шкідники. Серед шкідників є види, що широко розповсюджені та види з обмеженим поширенням. На яблуні зустрічаються представники майже усіх основних рядів комах: твердокрилі, лускокрилі, рівнокрилі.

Метою дослідження було вивчення комплексу шкідників ряду жорсткокрилі на яблуні. Були проведені обліки найбільш поширених жуків-шкідників плодкових культур. Основна увага була приділена вивченню оленки волохатої.

Обліки чисельності фітофага в насадженнях зерняткових культур виконувала методом візуальних спостережень у саду за загальноприйнятими в ентомології методиками, на 30 модельних деревах яблуні сорту Мінкар відповідно до фенофаз розвитку: початок цвітіння, масове цвітіння та закінчення цвітіння. Дослідження проводилися у вегетаційний період 2015 року.

Результати досліджень. За середньодобової температури повітря +13–16°C та середній вологості повітря 79 % і температурі ґрунту на глибині 20 см – +10 °C відбувся вихід жуків із ґрунту (початок льоту шкідника), що спостерігалось наприкінці третьої декади квітня – початок травня під час цвітіння трав'янистих рослин: кульбаби лікарської, мати-й-мачухи звичайної, барвінку малого, барвінку трав'янистого та смородини чорної.

Літ імаго шкідника тривав 90 діб з кінця III декади квітня – I декади травня до кінця I декади серпня з помітним ослабленням із середини III декади червня. Масовий літ дорослих особин цього виду тривав 25 діб упродовж I декади травня – II декади червня за середньодобової температури повітря в період льоту 17–20 °C і відносної вологості повітря – 70 %.(рис.1)

Обліками встановлено, що імаго оленки волохатої вигризали квітки яблуні упродовж всього періоду їх цвітіння. У весняний період 2015 року жуки оленки спостерігалися також на груші, вишні, черешні, абрикосі, але їх чисельність була меншою ніж на яблуні.

Найбільша кількість шкідників – від 18 до 48 особин/дерево у 2015 році – зосереджувалася на яблуні у період масового цвітіння дерев.

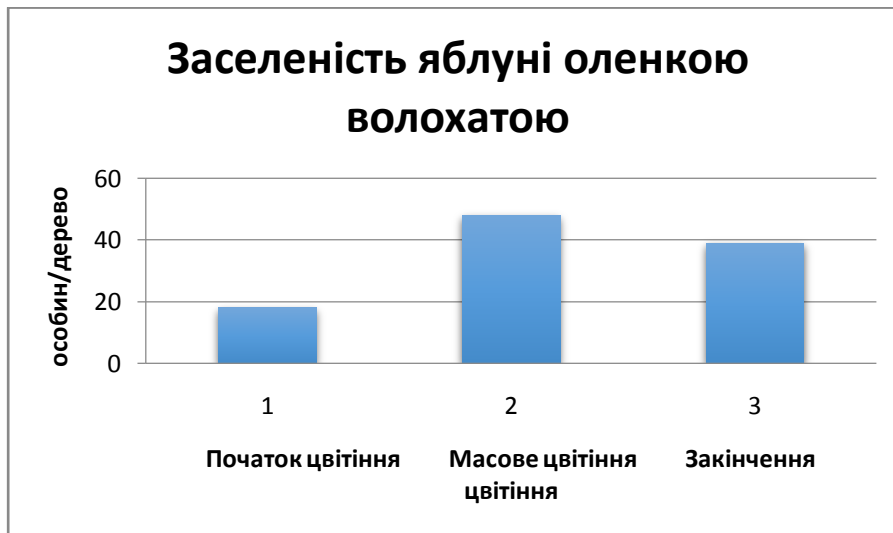

Рис. 1. Заселеність яблуні оленкою волохатою у вегетаційний період 2015 року.

Таким чином, мінімальна заселеність яблуні оленкою волохатою приходить на початок цвітіння і складає 18 особин/дерево, в період масового цвітіння зосереджена найбільша кількість шкідника і складає 48 особин/дерево, а в період закінчення цвітіння їх чисельність дещо зменшується. На коливання чисельності шкідника зумовлюють зміни абіотичних та біотичних чинників, особливо випадання дощів і зниження температури.